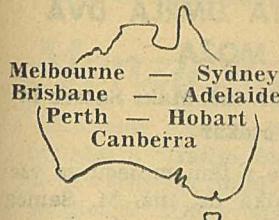


PRICE: 2/-
YEARLY: 20/-



Slovenski

VESTNIK

SLOVENE MESSANGER

Vol. IX. — July 30, 1964 — No. 7

YUGOSLAV NEWSPAPER IN AUSTRALIA

Reg. Address: 103 Fifth Ave, North Altona, Vic.
Advertising: 48-6759 (Dr. J. Koce)

Published by J. Kapušin and Slov. Assoc. Melb.
Printed by
Bussau & Co., 6 Elizabeth St., Nth. Richmond

JUGOSLOVANI! Servise in vsa popravila za Vaše automobile hitro in po najpovoljnjejših cenah!

Delo opravljajo mehaniki — profesionalci!

ESSO SERVICENTER

Cnr. Sydney Rd. & Gaffney St.
COBURG, Tel. 35-6354
Lastnik: VEBO STANKOVIC

Editor: J. Kapušin
Assist. Ed.: K. Kodrič

ŽIVETI HOČEMO!

Dobro poldružno leto je od tega, kar se je rodil drobčen nebogljenček; imenovali smo ga Slov. vestnik. Seve z otroci je križ. Predno s čvrsto nogo sami zakorakajo v življenje, so potrebeni nege, vsestranske pomoči in ljubezni matere. Poznamo pa dobre, skrbne in ljubezne matere, a tudi take, ki niso vredne tega svetega imena. No, kakšna je mati Slov. vestnika? Vse prej kot dobra, skrbna, ljubezna! Sicer, kako bi lahko dopuščala, da njen edini nebogljenec životari v bedi.

Dragi Slovenci in Slovenke! Mati Slov. vestnika ste vi. Mar se svojega poslanstva zavedate? — Ne! Sicer kako bi mogli dopustiti, da za vaš list garata samo dva družinska Slovence, delata brezplačno, vi vsi skupaj pa niste voljni poravnati stroškov za list. Mar sva samo midva Slovence? Poznamo mnogo Slovencev, ki se bahajo s svojo denarno težo in tudi vsi ostali žive v relativnem izobilju, za slovenstvo pa niso pripravljeni žrtvovati niti tisto drobtino, ki jim sicer pade na tla, da jo potem s čevljem pomendrajo. Slovenci, kar sejete, to boste želi v vaših potomcih, ki bodo, prav tako kot vi, jutri raje s čevljem pomendrali drobtino kot pa da bi jo nudili vam, njihovim roditeljem.

Kaj. Slov. vestnik predstavlja

Slovenski vestnik je edini list slovenske narodnosti skupine v Avstraliji, če izvzamemo

slovensko versko revijo "Misli". Nujnost, da tak list, ki je povrhu vsega še nepolitičen, obstaja, je neoporečena, kajti vse druge tukaj živeče narodnosti skupine imajo prav tako svoj list, nekatere narodnosti pa imajo več listov. Zato rej ostajamo Slovenci edina izjema sebičnežev!

Finančne težave

Slov. vestnik izhaja na 8 straneh mesečno. Za tiskarno, pošto, tiskovine in ostalo režijo trošimo približno £1300 na 12 številk. Od tega Slov. vestnik sam krije približno £1000 letno, od reklame ter naročnine. Ostali denar je treba nekako nekje dobiti. Doslej nam je primankljaj krilo nekaj prvotnih plesnih zabav, pozneje pa smo le-te ukinili zaradi enotnosti z društrom in je društvo samo krilo primankljaj. Letos je drugače: društvena blagajna je prazna in nam še nekaj mesecov ne bodo mogli pomagati. Če po-

novno pričnemo prirejati plese, konkuriramo društvu, se pravi, nismo nič pridobili. Društvo ima obveznost do DOMA (£800 letno). Sicer Dom nam v razširjanju slovenske kulture bore malo ali nič ne koristi, vendar ne gre ga zgubiti. Torej žrtvovati to ali ono?

MI HOČEMO ŽIVETI,

ker se zavedamo, da je slovenska tiskana beseda edina, povdarjava edina, kulturna drobtina, ki jo našim rojakom lahko nudimo. Po toči zvoniti je prepozno. Zato, danes imamo s Slov. vestnikom nekaj kulturnega, nekaj, kar nas izpričuje, nekaj, na kar smo lahko naključ vsem ponosni, če ta nekaj danes spustimo iz svojih rok, se nam bo jutri pokazal za nepotrebrega, pa če prav bi se lahko dvignili z močnim listom. Nit našega življenja bi bila pretrgana, smrt neizogibna! Končno živeti hočemo, ker vidimo, da list počasi napreduje, da smo prebrodili začetne težave, ko sta se o Slov. vestniku pogovarjala zgorj oba urednika. Danes ljudje prihajajo k Slov. vestniku, stvar je nekako na pol stekla. Za našo narodno idejo velja, če stopi idealist s klobukom v roki med naše rojake.

Prosimo za Vas.

K. Kodrič in J. Kapušin

MED SLOVENCI V SYDNEYU

Pevci, pod vodstvom g. Klakočerja, so imeli 18. julija nastop v Redfern Town Hall. Orkester "Blue Jadran" pa je nastopil na avstralski prireditvi v Paddingtonu (St. Francis Church Hall). Odrezal se je dobro. Nastopil je s štirimi slovenskimi narodnimi in s štirimi — Beatles way. Imeli bodo ponovitev še dvakrat. Tako je Mario Abram postal nič drugega kot — "beatle".

Igralska družina pa se vadi igro, ki jo misli uprizoriti avgusta.

Slovensko društvo Sydney pa je to leto izdalо knjižico namenjeno naši mladini, saj ime knjige že samo pove: Prvi koraki. Uredništvo bi ne moglo o knjigi napisati kaj več, ker nismo bili o njeni izdaji obveščeni in je ne poznamo. Vsekakor pa se je SDS s knjigo močno predstavilo našemu občinstvu in je že sama ideja in izdanje dober dokaz kulturno-prosvetnega dela v Sydney. Dobi se lahko pri društvu, v kolikor je bo društvo poslalo v razprodajo tudi nam, jo bomo drage volje razpečali dosedanjim in bodočim povpraševalcem.

— in

JAVNA PROŠNJA SLOV. VESTNIKA

Dragi rojaki in rojakinje!

Slovencem širom Avstralije je več ali manj znano, s kakšnimi težavami se bore narodni delavci v slovenskih ustanovah v Avstraliji. Naši skupnosti smo že večkrat predocili finančne težave, s kakšnimi se borita v glavnem dva sama urednika Slov. vestnika, da list lahko izhaja. Za nami je dobro poldružno leto, ko sva pričela izdajati slovenski tiskani list, namenjen vsem Slovencem v Avstraliji, poldružno leto težav in tudi uspehov. Slovenci, vaš Slov. vestnik je danes v finančnih težavah. Gre se za vzdržati dva do tri meseca, potem se bodo stvari obrnile na bolje. Gre se za življenje ali smrt lista!

MI HOČEMO ŽIVETI! Zato nas bodo zavedni slovenski rojaki in rojakinje finančno podprtli. Vsak skromen dar za Slov. vestnikov tiskovni sklad nam bo dobrodošel!

..... Prosim, izrežite in odpošljite

Uredništvo SLOV. VESTNIKA

103 Fifth Ave,
North Altona, Vic.

Rojak-inja

naslov

se s svojim prispevkom £ / / in naročninom £1/0/0.

pridružujem JAVNI PROŠNJI SLOV. VESTNIKA, da bo list še nadalje izhajal.

S slovenskim pozdravom:

(Opomba: Akcija "JAVNA PROŠNJA SLOV. VESTNIKA" bo trajala tri meseca od dneva objave v Slov. vestniku.)

UGODNA PRILIKA ZA SAMCE V ST. KILD. Stanovanje, hrana in pranje perila. Dobra zagrebška kuhinja. Poklicite telefonsko številko 51-2853.

PONOVLJENA SKUPŠČINA SDM

V nedeljo popoldne, 29. junija, je bila ponovljena skupščina SD Melbourne. Ker je bila X. Redna Skupščina SDM šibko zastopana, je društvo ponovno apeliralo na članstvo, da se polnoštevilno udeleži ponovljene Skupščine. Odziv članstva je bil rahlo šibkejši kot na X. redni Skupščini.

Slov. vestnik je v svojem poročilu o X. redni Skupščini SDM v motu povzel za F. Prešernom:

"... Skeleča misel, da Slovenec mile ne ljubi matere, vanj upajoče..."

po vsemu temu, čemur smo bili priča na ponovljeni Skupščini, pa lahko samo še jočemo: Slovencem ni mar slovenstvo!

Ce naše ljudi povprašamo, čemu taka apatija, ti iz trte izvijejo dva osnovna odgovora: 1) brez tega lahko živim! 2) kaj pa društvo Slovencem predstavlja, kje je avtoritet, kje so oznanjevalci naših svetinj, naše kulture, naše... Poleg teh dveh osnovnih odgovorov pa Slovenci poznamo dober ducat rojakov, ki so in ki še za slovenstvo garajo. Garajo iz idealizma, brezplačno! Morda je res, kaj delajo in kam vlagajo svoje napore. Morda so preveč, vsepreveč osebni... Morda...

Kaka dva ducata (v Melbournu je kakih 5.000 Slovencev!) rojakov pa se je vendarle sestalo na ponovljeni Skupščini. Bili so različnih nazrov; v preteklosti so bile med njimi izrečene težke besede. To je bilo takrat, ko je bilo slo-

venstvo deloma še življensko, ko so se kregali, ko so se trgali za to, kdo bo prevzel odbor, kakšni vplivi bodo pri društvu. Srečni časi! Stari delavci so nekako opesali. Bili so preobremenjeni, in razen obljub, jim ni bil nihče v oporo. V poslovnem letu so se najbolj veselili Skupščine, ne da bodo poročali o uspehih in neuspehih, da se bodo razbremenili. Plačilo jim je bilo običajno batina med letom in gorjača na Skupščini. Zato, ker so vse leto garali brezplačno! Morda tudi zato, ker so samo delali, niso pa mislili.

Danes je drugače. Slovenci, povsem drugače! Da bi društvo ob svojem desetletnem jubileju ne propadlo, je vstalo nekaj idealistov, ki so rekli: "Na svoja ramena sprejemamo delo v odboru." Po nazorih so različni. Med vsemi skupinami so idealisti! Pravzaprav je to nekakšen koalicijski odbor, katerega je narekovala nujnost. Bog daj, da bi to nujnost razumeli v različnosti in v potrebi!

Slov. vestnik, če bi v ta namen izdal svoj poseben "editorial", bi brez dvoma izpričal naslednje:

Ustvarite avtoriteto, Skupščina SDM naj postane tribuna Slovencev v Melbournu, naj bo široka, demokratična in nesebična.

Živila slovenska enotnost!

Novi UO SDM uvaja spremembe

Večina odbornikov je na svoji zadnji izredni seji UO SDM izglasovala predlog, ki bo prinesel temeljite spremembe v načelu SDM do svojih zabavnih prireditvev. Kot prvo novost pri naslednjem plesu uvajajo vstopniški dar £1 na osebo katerega koli spola, ne 10/- kot je bilo doslej. Zaenkrat naprošajo obiskovalce plesne zabave, da pridejo na ples v primerni obleki ter da so med zabavo dostojni. S pijančevanjem je treba prenehati!

Po izjavah vodilnih v odboru pa se lahko zaključuje, da bo odbor v bodoče še radikalneje posegel: na ples lahko prihajajo zgolj pari!

Vse lepo in prav, vendar mi imamo svoje pridržke. Tudi samski fantje so Slovenci, in vsakdo nima možnosti, da bi s seboj prideljal družico. In končno, vselej je veljalo pravilo, da se na plesih mladina spoznava! Samoljubno bi bilo, če bi prezrli ta protipredlog g. J. Žužka ter ostalih. Nekaj pa je naključ temu storiti, da zavremo že zakoreninjeno pijančevanje in druge nevšečnosti. Društvo naj razmisli, temeljito razmisli, kako si bo zopet pridobilo zaupanje družin, vendar nikakor ne za ceno, da bodo samske fante popolnoma zapostavili. Vsi smo Slovenci, in naši samski fantje imajo grenko življenje. So sami, in društvo jih ne razume!

Kaj pa če bi društvo uvedlo dve kategoriji plesov?

kk

Sestava novega odbora SDM

Upravni odbor:

Vinko Molan, predsednik; Franc Pongračič, podpredsednik; Marjan Peršič in Saša Širca, tajnika; Martin Prosenak, blagajnik; Jože Žužek, nač. za prireditve; Alojz Ašenberger, gospodar; Maks Hartman, socialni referent in Jože Milič, Stanko Ogulin ter Tone Urbas odborniki.

Nadzorni odbor:

Virgilij Gomizelj, Marjan Lauko in Simon Špacapan.

NOVICE IZ DOMOVINE

V DOMOVINI STA UMRLA DVA VELIKA MOŽA

Umrla sta v Ljubljani dr. inž. Maks Samec in Lojze Potokar

Slovenska javnost se je v tem mesecu za vselej poslovila od akademika dr. inž. M. Samca, rojaka iz Kamnika.

Predno so pokojnikovo truplo odpeljali iz Ljubljane v rodbinsko grobničo v Kamnik, kjer bo poslej počival, se je od pokojnega poslovila na Žalah plejada slovenskih akademikov in inženirjev. Poslovilne besede je spregovoril akademik Anton Kuhelj v imenu Slovenske akademije znanosti in umetnosti, nadalje v imenu ljublj. univerze rektor prof. Albert Struna, v imenu jedrskega inštituta "Boris Kidrič" inž. Milivoj Hladnik, ter vrsta drugih akademikov.

Skoraj istočasno je za vselej zatusnil oči tudi renomirani slovenski igralec g. Lojze Potokar, kateri je bil poznán na odrskih deskah, po vojni pa tudi pri slovenskem filmu. L. Potokar je bil igralec, ki je brez dvoma najbolje posebljal slovensko kmečko postavo. Pokojnik nas je zapustil v starosti 64. let, potem ko je preživel skoraj petdeset let na slovenskem odru. Bil je tudi drugog: po vsem Balkanu in v Trstu.

— ★ —

Zastrupitve s hrano v Soboti

V ljubljanskem "Deli" z 8. julijem beremo, da je v Soboti prišlo do zastrupitev s hrano, poročilo pa še ne navaja, s kakšno hrano in kdo je za to odgovoren.

Preiskava o tem je seve v teku.

Po prvem časopisnem poročilu ugotavljajo 31 težjih primerov zastrupitve in nekoliko več lažjih. Poročilo tudi ugotavlja, da bo to število znatno večje, ko se bodo vse obolele osebe prijavile in iskale pomoči v bolnišnici. Kot prvi ukrep so zdravstvene ustanove poklicale na pomoč zdravstveno osebje in zdravila iz Maribora. Takoj pa so prepovedale nadalje uživanje katerekoli hrane, ki je lahko eventualno zastrupljena. Tako so tudi poskrbeli, da so iz Maribora pripeljali zdravo neokuženo hrano.

— ★ —

Zanimivosti, ki jo mi verjetno ne bomo posnemali

V ljubljanskem tedniku "TT" vidimo sliko treh deklet slovenskega porekla, tretje generacije, na obisku v domovini svojih prednikov. Dekleta so 15 letna Darlene Kristoff, 17 letna Lynn Stick in 16 letna Sandy Polsak. Omeniti je treba, da Sandy Polšak poje v slovenskem pevskem zboru ZARJA.

Zanimivost, ki jo mi zelo verjetno ne bomo posnemali, ker že danes slovenstva skoraj ne poznamo.

— ★ —

Ekonomski-administrativna šola za Koper

Ekonomsko srednjo šolo so preimenovali v ekonomsko-administrativni šolski center. Sprememba je posledica potreb, zavoljo katerih so že pred dvema letoma ustanovili administrativni oddelek kot nekakšno podružnico Ekonomiske srednje šole v Novi Gorici.

— ★ —

Koncert srednjošolskih zborov v Celovcu

Sredi julija je pet srednjih šol iz Celovca predilo glasbeno pevski koncert. Dijaki so se predstavili s pestrim sporedom narodnih in umetnih pesmi, z mladinskim orkestrom in godalnim kvartetom ter ljudskimi plesi. Na prireditvi je z uspehom sodelovala tudi slovenska gimnazija.

ŽELITE SODELOVATI V DRAMATSKI SKUPINI?

Dolgo, dolgo tega, kar je bila zadnja kulturna prireditev v Melbournu. Tudi letošnji odbor SD Melbourne ni uspel imenovati svojega kulturnega referenta, ki bi skrbel, da bi po dolgem času vendarle stopili na deske, da bi kulturno živel. In vendar lahko Slovenci nekaj pokažemo, če to hočemo. Hočemo! — so doslej rekli g. Moderc in njegova gdč. hčerka, gospod in gospa Venier ter g. K. Kodrič. Bi hotel še kdo izmed Slovencev? Namreč potrebovali bi še nekaj ljudi, da bi lahko pričeli misliti na vaje.

Uprava Slov. vestnika naproša vse tiste, ki bi radi sodelovali v dramatski skupini (udeležba je neplačana!), da se pismeno ali kakor koli prijavijo na uredništvo Slov. vestnika, lahko pa se prijavijo tudi pri g. Modercu na 18 Skewes Street, Avondale Heights, Vic.

URADNE URE SLOV. VESTNIKA

Cenjene naročnike in sodelovalce Slov. vestnika obveščamo, da so uradne ure Slovenskega vestnika kakor sledi:

Vsako sredo od 7. h do 9. zvečer pri g. J. Kapušnu — 103 Fifth Ave, North Altona,

Vsaki petek od 7. h do 9. h zvečer pri g. K. Kodriču — 6 Brown St., Avondale Heights.

Uredništvo

Drobne vesti

Menziesovo potovanje

Koncem meseca junija se je v ZDA mudil premier Avstralije, Sir R. Menzies, kateri je, kot se predvideva, hotel izglediti nekatere nejasnosti gledišč ZDA v odnosu do Malezije, preden je odpotoval v London na konferenco najvišjih predstavnikov dežel Commonwealtha.

V Beli hiši je Sir R. Menziesa sprejel prezent ZDA Johnson.

Uradni komunike razgovorov voditeljev dveh dežel ne navaja podrobnosti, vendar svetu pove, da sta se voditelja razgovarjala o dveh vprašanjih, ki sta bila doslej nekako nejasna.

Sir R. Menzies je v Washingtonu iskal solidarnostno izjavo in garancijo, da bodo ZDA vojaško intervenirale v primeru odkritega vojnega spopada med Indonezijo in Malezijo, g. Johnson pa je avstralskemu premieru predložil ameriške težave v jugovzhodni Aziji, predvsem v Vietnamu. Kaže, da sta oba državnika oba vprašanja vezala in povezala v eno celoto; Avstralija naj posveča več pozornosti v jugovzhodni Aziji, kamor naj pošlje še več svojih čet in opreme, ZDA pa garantirajo obstoj Malezije.

Tik predno je avstralski premier prispev v ZDA, velja omeniti, da se je poluradni ameriški tisk razpisal o šibkosti in zastarelosti avstralske armade, uradni krogi pa so često povdajali potrebo, da Avstralija dejansko poseže v dogodek v Aziji, ker da je sama, baje, najbolj zainteresirana na tem področju. Uradni komunike najvišjih predstavnikov Avstralije in ZDA se ob koncu polaska z izjavo, da Avstralija prispeva vse, kar more, za ohranitev miru v temu delu sveta, medtem ko je Sir R. Menzies, takoj, ko je prispev v London, napovedal, da bo Avstralija v naslednjih dveh ali treh letih skoraj podvojila izdatke za armado, vsa nadaljnja leta pa se bo oboroževala intenzivno v skladu s potrebami.

"Tako je volk sit in koza cela!"

NOV CENTER ZA TEORETIČNO FIZIKO V TRSTU

Na slovenski obali v Miramaru pri Trstu so pričeli z gradnjo centra za teoretično fiziko.

18. junija so v bližini miramarskega parka pri Trstu položili temeljni kamen bodočega mednarodnega centra za atomsko energijo in teoretično fiziko. Agencija za atomsko energijo v miroljubne namene ima svoj center na Dunaju.

Inštitut kot tak bo zajemal poleg raziskovalnih dvoran in prostorov še predavalnice in stanovanjske zgradbe za znanstvenike in študente. Poleg generalnega direktorja atomiske agencije Šveda dr. Eklunda ter predstavnika Sveta guvernerjev te agencije prof. Sallavettija, so bili prisotni še drugi sodelavci ter funkcionarji. Trst se je v konkurenči z nekaterimi nordijskimi mestimi več let potegoval za častno mesto gostitelja prvega mednarodnega centra za teoretično fiziko.

Sovjetske vojne ladje v Splitu

18. junija je v spremstvu dveh eskortnih rusilcev černomorske flote priplula v Split sovjetska križarka "Mihail Kutuzov", s katero je prispev tudi komandant černomorske flote viceadmiral Serafim Evgenijevič Čursin. Jugoslovanski tisk komentira ta obisk kot naraven pojav mesečne sovjetsko-jugoslovanske pogodbe. Zares, čisto naraven pojav. Najprej kulturne izmenjave, potem spet Titovi obiski v Moskvi in zatem še v Leningradu, trgovinske in ekonomske pogodbe, zdaj vojaške . . . Konec jugoslovanske neodvisnosti od Moskve in konec je tudi tistih simpatij svobodnega sveta, ki jih je Tito žel zaradi svojega "ne", ki se ga je držnil reči Stalinu. Domača reakcija pa najbolje ponazurujejo dogodki okrog študentov v Ljubljani!

Slovenska revija MOST

Prejeli smo drugo številko tromeščne revije MOST, ki izhaja iz dveh zamejskih slovenskih pokrajin: Koroške in Primorske. Revija je registrirana v Trstu, zastopana pa je enako tudi na Koroškem (Lev Detet iz Dunaja je glavni urednik). Že površni pogled skozi revijo nas sooči z dejstvom, da pri reviji sodelujejo ljudje različnih nazorov in iz različnih kontinentov, sledijo pa istim demokratičnim ciljem. Revija je strogo literarna. Sam naslov revije pove, čemu je revija namenjena. Je most med starim in novim svetom in je končno most med tujo in domačo literarno umetnostjo. V reviji opazimo, da je bo-

gato zastopana pa sodelavcih in je kulturno politično dozorela čas. Iz revije tudi diha prijeten vonj nove generacije, ki je demokratična, polna idealov in pravzaprav edina alternativa okostenemu sistemu v domovini.

Pravzaprav ni revija namenjena zgolj novi generaciji, ki se šele poraja med Slovenci, marveč je prijetno in poučno branje za vsakogar. Revijo toplo priporočamo. Naročite jo lahko preko uredništva Slov. vestnika ali pa direktno na naslovu: Revija MOST, TRST — TRIESTE, Via Donizetti 3, Italia. — Enoletna naročnina: en funt in pol.

! Primerjaj z drugimi naše fotoaparate !

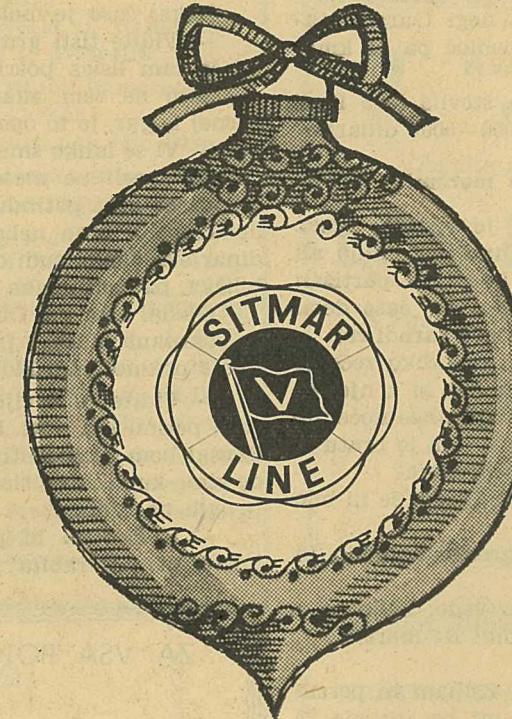
s pet let garancije

MAMIYAFLEX C2	£55	RETINA 1115 35 mm	£30
SANILYD 8 mm 200 mm	£58	35 mm FOTOAPARATI OD	£7/10/-
RETINA 1135 35 mm	£39/10/-	8 mm MOVIE APARATI	£12

J. EKSELMAN STUDIO

MELBOURNE, C.1 — Tel. 32-1005
252 Elizabeth St. (zraven Mayerja)

PRIPOROČA SE IN POZDRAVLJA SVOJE KLIENTE IN SLOVENCE



Potuj z veselimi ljudmi — Potuj s Sitmar v Napelj

Obišcite Vam najbližji Potniški urad in vprašajte za vse podatke: za potne cene in rezervacije na štirih enorazrednih popolnoma za Vašo udobnost urejenih Sitmarjevih prekooceankah: "Fairsea", "Fair Sky", "Castel Felice", "Fairstar".

SITMAR

Sitmar Line, C.M.L. Building,
330 Collins Street, Melbourne, Vic.
16 Bridge Street, Sydney, N.S.W.

ŠE VEŠ, SKUPNOST, SVOJ DOLG . . . ?

Pričajoči reportaži, ki je bila natisnjena v ljubljanskem Delu (edini slovenski dnevnik) dne, 25. junija, mislim, ni potreben nikakršen komentar. Pripominjam le, da je to odlična slika ne samo kmetov-borcev temveč slovenske vasi. Zakaj ne bi povedali še, koliko mladih starcev se potika po svetu zaradi istih pogojev in zaradi — obnove! Uredništvo upa, da bo reportaža marsikaterega bralca zanimala, zato pričajoči ponatis.

— Zakaj pa ste pravzaprav prišli sem gor, v te hribe?

— Rad bi napisal za časopis, kako živite!

— Kdo? Mar jaz? je počasi vprašal Ignac Bončina.

— Vi, da! In drugi In drugi borci tu okrog, na kmetijah!

Sedela sva pred hišo, dobro uro hoda strmo navkreber, pred majhno hišico njegovega popol brata, v Srednji Kanomlj. Nekaj časa sva molčala. Enainpetdesetletni mož se je počasi obrnil k meni:

— Veste, premišljeval sem, če je vsa ta leta kdo prišel k meni in me vprašal, kako živim. Nikogar ni bilo, vi ste prvi . . . V časopisu včasih berem, da smo se borili za lepšo bodočnost in lepše življenje . . . Večina res živi bolje. Jaz pa tako slabo kot pred vojno, nič boljše. Ne vem, če boste to napisali, povedal pa sem vam kljub temu . . . Nič ne rečem, če bi lahko delal. Toda, bil sem trikrat ranjen, zdravniško spričevalo imam, da ne morem delati. In res ne morem . . . Kako pa živim? Kako lahko danes živite, če imate 5000 din invalidnine?

Govoril je tiho, mirno in počasi. Kot da bi vsako besedo premislil.

Intermezzo

Pred dnevi sem poslušal razpravo na občinski konferenci komunistov idrijske občine.

— Nujno je treba odpraviti težke razmere, v katerih živijo ostareli borci in aktivisti-kmetje. V naši občini živi na 119 kmetijah (98 hribovskih, 21 nižinskih, od tega je malih 71, srednjih — 42 in večjih — 6) 262 ljudi, med njimi 61 borcov. Nujno pomoč v strežbi in negi (zaradi stareosti) potrebuje 31, denarno pomoč pa 51 kmetov.

Sedaj pa prejema od tega števila le 5 ljudi denarno podporo v višini od 2000—5000 dinarjev.

Ne, modeloval pa ne bom! Ne morem!

— Kaj pa vi mislite, me je vprašal Ignac Bončina. Ali sem zasluzil majhno pokojnino ali je nisem? Aktivist sem bil od leta 1942, partizan od januarja 1943. Po vojni sem nekaj časa delal v rudniku. Potem nisem več mogel, zaradi ran . . . Res je, imel sem nekaj zemlje, če lahko rečemo zemlja tem strim hribom. Pa kaj bi z njo, če ne morem delati, kupiti pa je tudi nihče noče, ne mara je tudi zadruga. In prepisal sem jo bratu . . .

— Pa ste vložili že kakšno prošnjo?

— Sem, pred dvema letoma. Doslej še ni bilo nič.

— Zakaj pa večkrat ne greste v Idrijo in povprašate?

— Kaj bom hodil, saj vsi vedo, kako je z menoj! Ne, moledoval pa ne bom! Ne morem . . .

— Kje pa živite?

— Sobico imam pri bratu. Kuham in perem si sam. Ne vem, kako bo, če mi bo zdravje še bolj opešalo . . .

Vseh vrst najmodernejšega pohištva, TV, Hladilniki, radiogrami, električne svetilke, posteljnino lahko udobno nabavite pri

Warta Home Supplies

206 Barkly Street, Footscray

Tel. 68-3991

UGODNI KREDITI

TRADE-INS

Osamljeno življenje pod slavnato streho

Jernej Logar živi v Otaležu, na svoji tri johi veliki bajtariji. Skupaj s ženo; otrok nista imela. Leta so minevala med trdim delom od zore do mraka in med trdim delom sta se postarala ter oslabela. On, star 65 let, je videti precej starejši, kot priča leto rojstva. Stara bajta, pokrita s slamo, je le za silo zakrpana. Z ženo ne moreta več kdovkaj nerediti, drugega pa ni.

Jernej Logar je bil partizan od septembra 1943. Tudi ranjen je bil. Po vojni pa živi na svojih treh johih in redi eno kravo.

— Vidite, to je svet, ki sem ga podedoval po mami. Pridelam toliko krompirja, da ga z ženo med letom sama pojeva, dva mernika pšenice in tri mernike turšice. Seno za kravo pa moram vedno dokupiti . . . Tako, kakšnih pet do osem "kvintalov".

— Koliko denarja dobita z ženo na mesec?

— Koliko? Tri tisoč na mesec od občine. Prej, ko sem še lahko delal, sem šel drugim kmetom pomagat, sedaj pa me več nihče ne mara . . . Veste, lani so tu blizu gradili gozdno cesto. Šel sem k tistem, ki je vodil, pa mi je rekel: "Puslušaj, Logar, toliko mlajših se mi ponuja! Kaj bi s teboj?" Ja, tako je . . . Opešal sem!

— Ste kdaj prej mislili, kako boste živel na stara leta?

— Sem, sem. Mislil sem, da bom lahko s prihranki shajal. Pa kaj ko so skopneli . . .

— Zakaj pa se niste kje redno zaposlili?

— Saj bi se! Toda, doma je živila bolna mati . . . Nisem je mogel pustiti same. Ostal sem doma . . .

Nekaj časa je molčal, nato pa rekel:

— Vidite tisti grm, tam spodaj? Pred dnevi mi je tam lisica požrla dve kokoši!

Sam ne vem, zakaj sem se nasmehnil. On, Jernej Logar, je to opazil:

— Vi se lahko smehljate . . . Tiste dve grahki pa sta znesli na mesec vsaka po dvajset jajc. Štirideset krat petindvajset pa je . . . No, za ta denar pa z ženo nekaj časa jeva . . . Kakšen dinar sva dobila tudi od mleka, sedaj pa čakamo telička, pa tudi mleka ni dosti.

Gledal sem ga. Oblečen je v stare, ponošene in pokrpane hlače, v prav takšno srajco in telovnik, s preznojenim klobukom na glavi.

— Vidite te čevlje? To so bili dobri čevlji, pred petimi leti novi. Sedaj je konec z njimi . . . Skušal bom prihraniti nekaj denarja, da si bom do zime kupil nove, sicer še iz hiše ne bom mogel. Drugih pa nimam . . .

— Koliko pa bi potrebovala z ženo, da bi imela, vse kar rabita?

— Koliko?

Po krajšem poudarku je rekel:

— Ja, deset tisoč bi bilo kar dovolj. Potem bi živel kot ljudje!

"Tudi Tine se ni vrnil . . ."

Njen obraz je takšen kot obraz žene, ki je vse življenje trdo delala na zemlji, skoraj tri ure dobre hoje od Spodnje Idrije v hribih, v Srednji Kanomlj. Izsušen obraz, poln gub.

Marija Velikanje je imela osem otrok. Štiri sinove in štiri hčere. En sin je umrl, trije po so padli. Pred dnevi je umrl tudi njen mož, Jernej. Življenje ji ne prizanaša. Ob teh udarcih pa je povrh vsega še na desno oko oslepela, skoraj oglušela, pa tudi zaradi nog bo morala k zdravniku, kot pravi sama, "ko bom lahko hodila!"

Vsi trije sinovi so šli prostovoljno k partizanom.

— Za Janeza in Pavleta sem vedela, da sta padla . . . Tineta pa sem čakala tudi še po vojni . . . Kolikokrat sem stala na pragu in gledala navzdol, toda, ni ga bilo . . . Tudi njega so ubili . . . Tako dobrimi fantje so bili vsi trije . . .

Vsa povojna leta je hodila v črnini. Sedaj, ko ji je pred dnevi umrl še njen mož Jernej, ne nosi črne obleke. Najbrž zato, ker nima denarja, da bi si jo kupila.

Živi pri hčerki in zetu. Za svojimi fanti dobi na leto 24.000 din invalidnine. Štirindvajset tisoč na leto! Ni povedala naravnost, toda vsakdo lahko opazi, kako je zagrenjena, ker pač živi — močno samo po njenem?! — na stara leta drugim v nadlegu. Sedaj, ko ima 82 let. In potem je dejala, mimogrede in komaj slišno:

(Dalje str. 5)

SLOVENCI !

Če hočete res okusiti prvorazredna vina (burgundec, klaret, rizling, Barossa Pearl itd.), obrnite se na tvrdko

TROTMANS

ki dobavlja pijače tudi za Slov. društvo.

Telefonirajte in dobavili Vam bomo brez naknadnega doplačila vsa Vaša naročila solidno, poceni in kvalitetno!

TROTMANS

Vogal Moreland & Melville Roads
WEST BRUNSWICK, Vic., Tel. 36-6015

ZA VSA POTOVANJA V AVSTRALIJI IN INOZEMSTVU
se obrnite na

"ITALVIAGGI"

31 SWAN ST., RICHMOND, VIC. — TEL. 42-2043, 42-6203
Stavba postaje Richmond — Tram stop št. 8

Kamorkoli — s kakršnimkoli sredstvom in preko vseh problemov pomagamo ◆ Smo opolnomočeni zastopniki emigracijskega urada za vstopne vize v Avstralijo ◆ Vsi potovalni dokumenti BREZ-PLAČNI ◆ Pomagamo s financiranjem pri potovanju za Vas ali Vaše pri prihodu iz inozemstva ◆ Uslužimo pri obračunu dohodkov (Tax), polnomočij, prevodov itd. ◆ Poslujemo tudi ob sobotah dopoldne.

PRIJATELJEM, ZNANCEM IN SORODNIKOM (BEGUNCEM) LAJKO
POMAGATE PRI PREHODU V AVSTRALIJO IZ ZAHODNIH DEŽEL!



Za vse informacije
se obrnite do
Mrs. Mira Sacerdoti
Assistant Manager
(Zagrebčanka)

ŠE VEŠ, SKUPNOST, SVOJ DOLG . . . ?

(Nadaljevanje s str. 4)

— Saj je že vse za meno, teh nekaj dni bom pa že nekako . . .

"Bojim se obiskati zdravnika! Kako bom plačal?"

Stanko Prebil živi v Straži, blizu Cerknega. Star je 44 let in ima tri otroke. Najmlajši ima štiri leta, najstarejši pa 14 let. Pri partizanih je bil od februarja 1943. Mlada leta je preživel kot vsi bajtarski sinovi, siromašen in večkrat lačen kot sit. Potem si je pridobil kvalifikacijo za zidarja in nabral 7 službenih let, brez vojnih let . . . Torej ima sedaj približno 11 let službe.

— Vse bi šlo, če me ne bi pred desetimi leti brenil konj in mi hudo poškodoval vranico . . . Zdravniki so me komaj rešili, — je pripovedoval Stanko Prebil. Od takrat pa se nisem več popravil in sem težak samo 54 kg. (visok je 171 cm, op. p.) Delati ne morem več in na zemlji se muči žena. Lani sem plačal 30.000 dinarjev davka. Prosil sem za priznavalnino ali za karkoli že, ker se sam ne morem več preživljati. Niti sebe, niti svojih otrok. Pred več kot enim letom sem vložil prošnjo, toda doslej še ni bilo ničesar . . . Veste, bojim se iti k zdravniku! Ne zaradi tega, ker je pregled drag, ampak zato, ker vem, da me bo poslal na zdravljenje in ker vem, da ne bi mogel plačati svojega prispevka . . .

— Kdaj ste si kupili nazadnje obleko?
— Leta 1949, ko sem se oženil!
— Imate kakšne dohodke?
— Ne, razen kar pridelamo doma! To pa je še za nas premalo!

Govoril je tiho, nekoliko nervozno.

— Ta negotovost, ta lastna nemoč me zelo muči. Ne vem, kako bo, če ne bom dobil priznavalnine . . .

Bojazen oslabelega in bolnega moža, ki je bil včasih močan in zdrav. Bojazen moža, ki je bil med tistimi, ki so se borili za lepše in boljše življenje. Od februarja 1943 dalje . . .

Franc Likar in njegovih 11 otrok

Franc Likar živi v Krnicah, Dve uri in pol dobre hoje v hrib proti zahodu od Spodnje Idrije. V otroših letih je bilo doma pet otrok in ker oče — dninar ni zaslužil za vse, da bi bili vsaj siti, je moral malo Franci od hiše za pastirja, ko je bil star komaj deset let. S štirinajstimi leti je postal "holcar" (hodil je na delo v gozd) in ostal do svojega dva setega leta. Potem je moral obleči italijansko vojaško suknjo in služiti svoj rok. Leta 1939 se je oženil, dve leti kasneje pa je moral spet k vojakom. Takoj po razpadu fašistične Italije je šel prostovoljno k partizanom, v Vojkovo brigado. Bil je ranjen in po okrevanju postal borec Gradnikove brigade. Marca 1945 je bil drugič ranjen; drobec od mine nosi še sedaj v hrbtnu. Ima enajst otrok, najstarejša hči je stara 24 let, najmlajša pa 4 leta.

— Živim na tem svetu, je pripovedoval. Ta naš hribovski svet meri 30 ha, od tega je orne zemlje hektar in pol. Koliko pridelamo? Če se štejem vse pridelke in njihovo vrednost, potem lahko rečem, da smo vse leto pridelali za 500.000 dinarjev. Starejša hči se je omožila, sin je pri vojakih in s tem denarjem nas živi dvanaest (otroci, žena in mati), šest otrok pa hodi v šolo. Kaj jemo? Krompir, polento in mleko. Vse bi šlo, če bi lahko opravljal tudi težka dela, pa ne morem. Kaže, da bom moral na operacijo (drobec!), kako pa bo potem, ne vem . . .

Nikoli ni med pogovorom niti malo potožil.

— Mislil sem, da bo kar šlo . . . Ne bojim se dela . . . Toda, nisem računal, da bodo rane hodile za meno!

Potrebna je stalna denarna pomoč

Ciril Kumar, tehnični sekretar pri občinskem odboru ZB NOV Idrija meni:

— Vsi, ki smo jih obiskali, brez dvoma nujno potrebujejo stalno denarno pomoč. Pa tudi mnogo drugih. Naš odbor se s tem strinja in na razne načine skuša doseči zanje priznavalnino. Vse težave pa izvirajo iz dejstva, da občina nima denarja!

Tudi predsednik občinskega odbora ZB NOV Ivan Čuk pravi, da je nujno čimprej odpraviti problem, ki bo vsako leto težji, če ne bomo ničesar naredili. Dejal pa je tudi:

— Vsekakor pa tega samo v občinskem merilu ne moremo rešiti. Probleme bi morali odpravljati v republiškem okvirju.

Darilne pošiljke in letalske ter ladijske vozovnice

je najbolj naročiti pri tvrdki

D. J. KOCE

37 Heidelberg Rd., Clifton Hill, Vic.

TEL. 48-6759

ki je najstarejša, največja in najboljša slovenska tvrdka v Avstraliji.

Darilne pakete pošiljamo: kamorkoli, kadarkoli in karkoli.

Vozovnice preskrbimo hitro za bilo kam.

Za vpoklic deklet (zaročenk) in sorodnikov dajemo najbolj točne informacije!

POSREDUJEMO VAM Z NAJBOLJŠIMI POGOJI VSEH VRST ZAVAROVANJA

(ŽIVLJENSKO ZAVAR., HIŠE, AVTE, ITD.)!

OBRNITE SE NA NAS, ZADOVOLJNI BOSTE!

ZASTOPNIK ZA VIKTORIJO: Mr. J. VAH,

2 Kodre St., St. Albans, Vic. — Tel. 65-9378

ZASTOPNIK ZA N.S.W.: Mr. R. OLIP,

65 Moncur St., Woollahra, NSW — Tel. 32-4806

NAJNOVEJŠA POSEBNOST! Direktno importirano štajersko bučno olje! Količina omejena —

pohitite! Dobite pri naši tvrdki in pri podjetju

HOJNIK.

ZA VSE BOLEZNI NA TELESU

VAM LAJKO POMAGA

Mr. F. G. ROBERTS

in njegovo polno kvalificirano osebje

Zdravljenje naravnim potom in
z ostepatijo.

289 MALVERN RD., SOUTH YARRA, VIC.

TEL.: 24-5508, 24-5887.



F. PRESEREN:

VIII. SONET SONETNEGA VENCA

Viharjem jeznih mrzle domačije
bile pakrajne naše so, kar Samo!
tvoj duh je zginil, kar nad twojo
jamo,
pozabljenjo od vnukov, veter brije.

Obložile očetov razprtije
s Pipinovim so jarmom sužno glavo;
od tod samo krvavi punt poznamo,
boj Vitovec in ropanje Turčije.

Minuli sreče so in slave časi,
ker vredna dela niso njih budile,
omolknili so pesem sladki glasi.

Kar niso jih zatrle časov sile,
kar raste rož na mladem nam
Parnasi,
izdihljaji, solze so jih rodile.

V VESTNIKOV TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI PO:

£2/0/0 T. Gržina.

£1/0/0 V. Menart, D. Antičevič, I. Uršič,
J. Stolfa, A. Brne, Neim., Neim.

VSEM DAROVALCEM SE LEPO ZAHVALUJEMO
IN SE TUDI PRI OSTALIH PRIPOROČAMO!

Se seliš, sporoči tudi listu spremembo!

Prodajate? Kupujete?

Hišo? Zemljišče?

Obrnite se na poznano tvrdko

Eden Real Estate

4 Pascoe Vale Rd., Moonee Ponds

Tel. 37-5104

in zahtevajte slovenskega zastopnika

MAKSA HARTMANA

Po urah kličite 36-6432

CONTINENTAL SMALL GOODS

JOHN HOJNIK

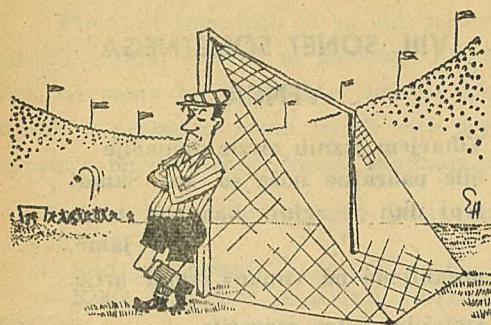
213 ST. GEORGE RD., NTH. FITZROY

Tel. JW 6656

Vam nudi najrazličnejše mesne
izdelke!

HRNOVKE, KRANSKE KLOBASE IN
SPECIALITETE: STRASSBURGER, GALIC,
LEBERWURST, ITD.

Š P O R T



Bo Real Madrid gostoval v Avstraliji?

Španski Real Madrid je eden najboljših nogometnih klubov v svetu in bo mogoče drugo leto gostoval v Avstraliji. Je tudi eden od najbogatejših in najtalentiranejših klubov v svetu.

Real Madrid je eden izmed sedmih španskih nogometnih klubov, ki je zaprosil avstralsko nogometno federacijo (Australian Soccer Federation), če bi smel gostovati tukaj drugo leto.

Zadnjih deset let je Real Madrid plačal največje sume za svoje najboljše svetovne igralce. Stadium Real Madrida ima prostor za 125.000 gledalcev in ima 50.000 članov, drugih 50.000 pa jih čaka za članstvo.

Australian Soccer Federation še ni naredila proračuna za koliko je Real Madrid priprav-

IZLET NA SNEG

(Falls Creek — Mt. Buffalo)

Slov. Vestnik priteja tradicionalni Izlet na sneg.

Prijave pošljite na uredništvo do 7. avgusta. Prijava naj bo priložena kavcija £2/0/0. Kasnejše prijave se ne upoštevajo. Za informacije kličite zvečer J. Žužek, 38-1679. Polna cena £4/0/0. Prijavljeni bodo pismeno obveščeni o odhodu.

SLOV. VESTNIK

103 Fifth Ave., North Altona, Vic.

Flotta Lauro

Za najfinejšo vožnjo med Avstralijo in Jugoslavijo priporočamo najbolj poznanitalijanski ladji

ROMA IN SYDNEY

ZA VSE INFORMACIJE OBRNITE SE NA FLOTA LAURO LINE (G. IVAN GREGORIČ)

FLOTTA LAURO LINE

35 William Street, MELBOURNE

Tel. 61-2941

TISK — ZNAK NAŠE KULTURE! je naše geslo.

SLOVENSKI PEVSKI ZBOR TRIGLAV
ima na prodajo svoje plošče:

I. plošča vsebuje pesmi:

1. Sinoči je res luštna noč bila;
2. Pobratimija;
3. Kaj ti je deklica;
4. Vinček,
5. Te, te, te;
6. Orkester;
7. Orkester;
8. Dekle na vrtu;
9. Briška;
10. Od Celja do Žalca;
11. Klic Triglava.

II. plošča vsebuje pesmi:

1. Regiment po cesti gre;
2. Furmanska;
3. Kako bom ljubila;
4. Ne tožim;
5. Peklenski večer;
6. Orkester;
7. Hišča ob cesti stoji;
8. Gor črez izaro;
9. Angeljček varuh moj;
10. Rasti rožmarin;
11. Slišala sem ptičko pet;
12. Orkester.

Cena posamezni plošči je dve funti. Dobite jih pa pri o. Baziliju v Melbournu, pri o. Odilu v Sydneju, v Slov. domu v Melbournu, na predvih PZ Triglav in na uredništvu Slovenskega vestnika.

PRIPOROČLJIVO!

Zelo malo . . .

Zelo malo je potrebno za odpreti hranilno knjižico za vsakega člena Vaše družine pri E. S. & A. Bank.

Regularno varčevanje je zagotovljeno in najboljša pot za pridobitev stvari, ki jih želite zase in za svojo družino.

Ustavi se še danes pri najbližji E. S. & A. banki in videl boš kako enostavno je odpreti hranilni konto.

E. S. & A. SAVINGS BANK LTD.

Prihrani danes za jutri . . .

seveda pri banki E. S. & A.



ODLIČNA KNJIGOVEZAVA — NIZKE CENE

Poročni albumi — albumi vseh vrst —

Popravila knjig itd.

vam usluži ceneno, odlično in hitro

Janez Burgar

19 A'Beckett St., Kew, Vic. Tel. 86-8118

Slovenci, rojaki! Podprite javno akcijo lista in obdržite ga pri — življenju!